SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (drugi razširjeni senat)
z dne 31. maja 2006*

V zadevi T-354/99,

Kuwait Petroleum (Nederland) BV, s sedežem v Rotterdamu (Nizozemska), ki jo zastopa P. Mathijsen, odvetnik,

tožeča stranka,

ob intervenciji

Kraljevine Nizozemske, ki jo je sprva zastopal M. Fierstra, nato H. Sevenster, zastopnika,

intervenientka,

* Jezik postopka: nizozemščina.

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki sta jo sprva zastopala G. Rozet in H. Speyart, nato G. Rozet in H. van Vliet, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

zaradi delne razglasitve ničnosti Odločbe Komisije 1999/705/ES z dne 20. julija 1999 o državni pomoči Nizozemske za 633 nizozemskih bencinskih servisov, ki so blizu nemške meje (UL L 280, str. 87),

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (drugi razširjeni senat),

v sestavi J. Pirrung, predsednik, A. W. H. Meij, N. J. Forwood, sodnika, I. Pelikánová, sodnica, in S. Papasavvas, sodnik,

sodni tajnik: J. Plingers, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 22. novembra 2005

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

1 Trošarine na bencin, dizelsko gorivo in utekočinjen plin so se na Nizozemskem od 1. julija 1997 zvišale za 0,11 nizozemskega guldna (NLG), 0,05 NLG oziroma 0,08 NLG na liter. Ker pa se je nizozemski zakonodajalec zavedal negativnih posledic tega zvišanja zlasti za nizozemske upravljavce bencinskih servisov, ki so ob nemški meji, je v členu VII Wet tot wijziging van enkele belastingwetten c.a. (zakona o spremembi določenih davčnih zakonov, Stbl. 1996, str. 654) z dne 20. decembra 1996 predvidel možnost sprejetja začasnih ukrepov za znižanje razlike med trošarinskimi tarifami, ki izhajajo iz zgoraj navedenega zvišanja, v obmejnem pasu in obračunavanjem trošarin na lahka olja v Nemčiji.

2 Tako je Kraljevina Nizozemska 21. julija 1997 sprejela Tijdelijke regeling subsidie tankstations grensstreek Duitsland (začasno ureditev subvencij za bencinske servise, ki so v bližini nemške meje, Stcrt. 1997, str. 138), ki jo spreminja ministrski odlok z dne 15. decembra 1997 (Stcrt. 1997, str. 241, v nadaljevanju: začasna ureditev). Ta ureditev, ki je retroaktivno začela veljati 1. julija 1997, je predvidevala dodelitev subvencije v višini 0,10 NLG na liter bencina, dobavljenega v korist upravljavcev, ki so od meje med Nizozemsko in Nemčijo oddaljeni do 10 km, ter 0,05 NLG na liter bencina, dobavljenega upravljavcem, ki so od te meje oddaljeni med 10 in 20 km.

3 Da bi začasna ureditev zadostila merilom Obvestila Komisije 96/C 68/06 o pomočeh *de minimis* (UL 1996, C 68, str. 9; v nadaljevanju: obvestilo *de minimis*), je določala zgornje meje subvencije, ki je v obdobju treh let (od 1. julija 1997 do vključno 30. junija 2000) znašala 100.000 ekujev, to je zgornja meja, ki jo določa obvestilo. Poleg tega je bila pomoč, predvidena z začasno ureditvijo, pomoč za prosilca, pri čemer se ta pojem nanaša na vsako fizično ali pravno osebo, na račun in na tveganje katere se upravlja en bencinski servis ali več, in na njene naslednike.

4 Nizozemska vlada je nato predvidela spremembo začasne ureditve, katere predmet ni bila več določitev subvencije na prosilca, ampak na bencinski servis.

5 Ker se je nizozemska vlada ob upoštevanju obvestila *de minimis* želela prepričati o veljavnosti osnutka spremembe začasne ureditve, je z dopisom z dne 14. avgusta 1997 Komisijo obvestila o tem osnutku, pri čemer je podrobneje navedla, da „če bi Komisija menila, da je treba [predlagani] osnutek v skladu s členom 88(3) ES kljub temu priglasiti, nizozemska vlada predlaga, naj se ta dopis šteje kot taka priglasitev.“

6 Komisija je po več izmenjavah pisem z nizozemskimi organi, in ker se je bala, da začasna ureditev in osnutek njene spremembe ne bi preprečila kumulacije pomoči, prepovedane s obvestilom *de minimis*, junija 1998 odločila, da odpre postopek, predviden v členu 88(2) ES (UL 1998, C 307, str. 10; v nadaljevanju: obvestilo o odprtju postopka).

7 Komisija je na koncu tega postopka sprejela Odločbo 1999/705/ES z dne 20. julija 1999 o državni pomoči Nizozemske za 633 nizozemskih bencinskih servisov, ki so blizu nemške meje (UL L 280, str. 87, v nadaljevanju: izpodbijana odločba), s katero je razglasila, da je bil del spornih pomoči nezdružljiv s skupnim trgom, drugi del pa je spadal pod pravilo *de minimis*.

8 Komisija je v izpodbijani odločbi bencinske servise razvrstila v šest kategorij:

— trgovci lastniki („dealer-owned/dealer-operated“, v nadaljevanju: Do/Do), kjer je trgovec lastnik bencinskega servisa, ki ga upravlja na lastno tveganje, pri čemer je z naftno družbo povezan s sporazumom o izključni nabavi, ki ne vsebuje klavzule o uravnavanju cen;

— trgovci najemniki („company-owned/dealer operated“, v nadaljevanju: Co/Do), kjer je trgovec najemnik bencinskega servisa, ki ga upravlja na lastno tveganje, pri čemer je z naftno družbo kot najemnik povezan s sporazumom o izključni nabavi brez klavzule o uravnavanju cen;

— bencinski servisi, za katere nizozemski organi niso predložili informacij ali so predložili samo delne informacije;

— trgovci delojemalci („company owned/company operated“, v nadaljevanju: Co/Co), kjer bencinski servis upravljajo delojemalci ali hčerinska podjetja naftne družbe, ki ne nosijo tveganja za upravljanje in ne morejo prosto izbirati dobaviteljev; Komisija je to kategorijo razdelila na dve podkategoriji: „prave“

bencinske servise Co/Co, pri katerih je bencinski servis v lasti naftne družbe in jo ta upravlja, ter na „dejanske“ bencinske servise Co/Co, pri katerih isti upravljavec večkrat predloži zahtevek za pomoči in se je tako večkrat pojavil na seznamu upravičencev;

— bencinske servise Do/Do, povezane s klavzulo o uravnavanju cen, po kateri naftna družba, če je tako, prevzame breme dela znižanj cen, ki jih upravljavec nastavi na črpalki, in nazadnje

— bencinske servise Co/Do, povezane s klavzulo o upravljanju cen.

9 Glede prvih dveh kategorij je Komisija menila, da ni bilo tveganja kumulacije, in je menila, da je veljalo pravilo *de minimis* (člen 1 izpodbijane odločbe).

10 Glede tretje kategorije je Komisija menila, da ni bilo mogoče izključiti prepovedane kumulacije pomoči. Zato je bila po njenem mnenju pomoč, dodeljena zadevnim bencinskim servisom, nezdružljiva s skupnim trgom in Sporazumom o evropskem gospodarskem prostoru (EGP), ker bi lahko v obdobju treh let presegla 100.000 EUR na upravičenca (člen 2, prvi pododstavek, točka (a), izpodbijane odločbe).

11 Glede četrte kategorije je Komisija menila, da prav tako ni bilo mogoče izključiti obstoja pomoči, nezdružljivih s skupnim trgom in Sporazumom EGP, v korist družb, ki so bile lastniki in upravljavci več bencinskih servisov, ker bi pomoči v obdobju

treh let lahko ob upoštevanju kumulacije presegle 100.000 EUR na upravičenca (člen 2, prvi pododstavek, točka (b), izpodbijane odločbe).

12 Končno, glede zadnjih dveh kategorij je Komisija menila, da je pod enakimi pogoji obstajalo tveganje za kumulacijo pomoči v korist zadevnih naftnih družb. Po njenem mnenju je imel dobavitelj korist od celotne pomoči, odobrene upravljavcem, ali dela te, ker se ti niso mogli sklicevati na klavzulo o uravnavanju cen ali so to lahko storili le v manjšem obsegu (člen 2, prvi pododstavek, točki (c) in (d), in drugi pododstavek, izpodbijane odločbe).

13 Komisija je menila, da so ukrepi, ki niso spadali pod pravilo *de minimis* in ki jih je sprejela nizozemska vlada, pomenili pomoči v smislu člena 87(1) ES (uvodne izjave od 88 do 93 izpodbijane odločbe) in da te pomoči niso bile upravičene na podlagi odstopanj, predvidenih v členu 87(2) in (3) ES (uvodne izjave od 94 do 102 izpodbijane odločbe). Zato je te pomoči razglasila za nezdružljive s skupnim trgom (člen 2 izpodbijane odločbe) in odredila njihovo izterjavo (člen 3 izpodbijane odločbe).

14 V prilogi k izpodbijani odločbi je Komisija ob uporabi začasne ureditve vzpostavila seznam 769 prosilcev pomoči in je za vsakega od njih, odvisno od primera, navedla ime naftne družbe pod naslovom „Naftna družba/Pogodba o blagovni znamki“ in ime naftne družbe pod naslovom „Naftna družba/Skupina“. Ime tožeče stranke je bilo navedeno pod obema naslovoma pri 16 bencinskih servisih.

15 Nizozemsko ministrstvo za finance je z dopisom z dne 6. oktobra 1999 tožeči stranki sporočilo seznam trinajstih izmed šestnajstih bencinskih servisov, pri katerih je bila navedena dvojna omemba „Q8“ v prilogi k izpodbijani odločbi, in znesek subvencij,

ki jih je prejel vsak od teh trinajstih servisov na podlagi začasne ureditve, pri čemer je podrobneje navedlo, da „[so] podatki zadošča[li] za to, da se [tožeči stranki] da pregled nad posledicami [izpodbijane] odločbe, ki se nanašajo nanjo“. V izpodbijani odločbi sta dva od teh bencinskih servisov, označena s številkama 333 in 347, razvrščena v kategorijo dejanskih Co/Co (člen 2(b), tretji pododstavek), štirje bencinski servisi, označeni s številkami 419, 454, 459 in 483, so razvrščeni v kategorijo Do/Do s klavzulo o uravnavanju cen (člen 2(c)) in sedem bencinskih servisov, označenih s številkami 127, 211, 230, 271, 387, 494 in 519, je razvrščenih v kategorijo Co/Do s klavzulo o uravnavanju cen (člen 2(d)).

Postopek in predlogi strank

16 Med 20. septembrom 1999 in 19. januarjem 2000 je bilo na Sodišče prve stopnje vloženih 74 tožb zoper izpodbijano odločbo.

17 Kraljevina Nizozemska je 9. oktobra 1999 zoper izpodbijano odločbo na Sodišče vložila tožbo, vpisano pod številko C-382/99.

18 Tožeča stranka je z vlogo, vloženo v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 10. decembra 1999, vložila to tožbo zoper izpodbijano odločbo, o kateri je bila popolnoma obveščena šele 6. oktobra 1999.

19 Predsednik prvega razširjenega senata Sodišča prve stopnje je po opredelitvi strank s sklepom z dne 9. marca 2000 v skladu s členom 77(a) Poslovnika Sodišča prve stopnje odločil, da prekine postopek v tej zadevi in počaka na odločitev Sodišča v zadevi C-382/99.

20 Sodišče je 13. junija 2002 v zadevi C-382/99 razglasilo sodbo Nizozemska proti Komisiji (Recueil, str. I-5163), s katero je tožbo zavrnilo. Postopek v tej zadevi je zato ponovno začel teči.

21 Tožeča stranka je na poziv Sodišča prve stopnje predložila pripombe glede posledic, ki v tej zadevi izhajajo iz sodbe Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj.

22 Po sestavi senatov Sodišča prve stopnje, ki je bila z novim sodnim letom spremenjena, je bil drugemu razširjenemu senatu, ki mu je bila posledično dodeljena ta zadeva, dodeljen sodnik poročevalec.

23 Predsednik drugega razširjenega senata Sodišča prve stopnje je po opredelitvi strank s sklepom z dne 25. septembra 2003 Kraljevini Nizozemski dovolil intervencijo v podporo tožeči stranki.

24 Komisija je z dopisom z dne 20. februarja 2003 Sodišče prve stopnje obvestila o položaju v zvezi z izterjavo zadevne pomoči. Iz tega dopisa izhaja, da so nizozemski organi glede naftnih družb s soglasjem Komisije določili splošni način izračuna za

določitev zneska subvencij, ki ga je treba izterjati. Te družbe so bile dolžne predložiti pripombe o izračunu.

25 Tožeča stranka je na poziv Sodišča prve stopnje z dopisom z dne 27. avgusta 2003 predložila pripombe o dopisu Komisije z dne 20. februarja 2003.

26 Sodišče prve stopnje (drugi razširjeni senat) je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo, da odpre ustni postopek.

27 Stranke so na obravnavi z dne 22. novembra 2005 podale ustne trditve in odgovorile na vprašanja, ki jih je postavilo Sodišče prve stopnje.

28 Kraljevina Nizozemska se je odpovedala vložitvi intervencijske vloge in interveniranju na obravnavi.

29 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— izpodbijano odločbo razglasi za nično;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

30 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— tožbo zavrne kot delno nedopustno;

— v preostalem tožbo zavrne kot neutemeljeno;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

Obseg tožbe

Zadevni bencinski servisi

31 Sodišče prve stopnje ugotavlja, da se tožbeni razlogi za razglasitev ničnosti, ki jih je tožeča stranka predložila v podporo predlogom, nanašajo izključno na trinajst bencinskih servisov, označenih v dopisu nizozemskih organov z dne 6. oktobra 1999 (glej točko 15 zgoraj), in sicer na bencinske servise št. 127, 211, 230, 271, 333, 347, 387, 419, 454, 459, 483, 494 in 519. Iz tega izhaja, da tožeča stranka predlaga delno razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe samo v delu, v katerem se ta nanaša na teh trinajst bencinskih servisov.

32 Na obravnavi pa se je izkazalo kot dokazano, da nizozemski organi po soglasju Komisije na podlagi izpodbijane odločbe od tožeče stranke niso več zahtevali vrnitve subvencij, prejetih za sedem bencinskih servisov, in sicer št. 230, 333, 347, 419, 454, 459 in 519.

33 Po ustaljeni sodni praksi je ničnostna tožba, ki jo vloži fizična ali pravna oseba, dopustna le, če ima tožeča stranka interes, da se ugotovi ničnost izpodbijanega akta (sodbi Sodišča prve stopnje z dne 14. septembra 1995 v združenih zadevah Antillean Rice Mills in drugi proti Komisiji, T-480/93 in T-483/93, Recueil, str. II-2305, točka 59, in z dne 14. aprila 2005 v zadevi Sniace proti Komisiji, T-141/03, ZOdl., str. II-1197, točka 25). Da bi tožeča stranka lahko nadaljevala tožbo za razglasitev ničnosti odločbe, je treba ohraniti osebni interes za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe (glej sklep Sodišča prve stopnje z dne 17. oktobra 2005 v zadevi First Data in drugi proti Komisiji, T-28/02, točki 36 in 37 in navedena sodna praksa).

34 Ker nizozemska vlada v tem primeru od tožeče stranke ni več zahtevala vrnitve subvencij, prejetih za teh sedem bencinskih servisov, za tožečo stranko ne velja več nobena pravna obveznost, ki izhaja iz izpodbijane odločbe – ki se bere glede na sporazum med nizozemsko vlado in Komisijo, po njunem sodelovanju zaradi razrešitve težav glede izvrševanja te odločbe – glede teh sedmih servisov. Ker tožeča stranka ni več zavezana k vračilu, ji razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe na tej podlagi ne bi dala nobene koristi. Ta torej nima več pravnega interesa glede navedenih servisov.

35 Zato je treba to tožbo razglasiti za nedopustno v delu, v katerem se nanaša na bencinske servise št. 230, 333, 347, 419, 454, 459 in 519.

Obseg sodbe Sodišča

36 Komisija s sklicevanjem na razumno presojo Sodišča prve stopnje meni, da so tožbeni razlogi in trditve tožeče stranke, ki so bili navedeni že pred Sodiščem v zadevi C-382/99 in so bili zavrnjeni v sodbi Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj, nedopustni.

37 To tezo je treba zavrniti iz dveh razlogov. Prvič, prekinitev postopka pred Sodiščem prve stopnje na podlagi člena 54, tretji odstavek, Statuta Sodišča, pri čakanju na razrešitev zadeve pred Sodiščem, v kateri se kot v tem primeru odloča o veljavnosti istega akta, Sodišču prve stopnje nikakor ne odvzame zadeve, prekinjene pred njim, in to ostaja popolnoma in izključno pristojno za to, da o njej ponovno odloči na dan dogodka, ki konča prekinitev. Drugič, spoštovanje pravic obrambe prepoveduje, da bi tožbene razloge in trditve, vsebovane v tožbi, ki je bila veljavno vložena pri sodišču, zavrnilo drugo sodišče, pred katerim vlagatelj te tožbe ni mogel nastopiti in navajati dokaznih razlogov.

38 Če lahko načelo dobrega izvajanja sodne oblasti, h kateremu prispevata stranki s svojim ravnanjem, ti vodi k omejitvi njune tožbe in obrambe na vprašanja, ki se dejansko razlikujejo od tistih, ki jih je Sodišče že rešilo, ni dolžnost Sodišča prve stopnje, da po uradni dolžnosti izvede to omejitev namesto teh strank, tako da določene tožbene razloge, ki so bili že navedeni pred Sodiščem, zavrne kot nedopustne. Nasprotno, nekonstruktiven odnos stranke lahko ob razrešitvi spora povzroči nepotrebne stroške in se lahko upošteva pri razdelitvi stroškov postopka.

39 Če pa je Sodišče prve stopnje presodilo, da je bila prekinitev postopka nujna, ker se je tako pred njim kot pred Sodiščem odločalo o veljavnosti istega akta, in če je očitno, da je treba spoštovati odgovor, ki ga je v tem okviru dalo Sodišče, je kljub

temu dolžnost Sodišča prve stopnje, sodišča, ki sodi v zadevi v glavni stvari, da preveri, ali je rešitev Sodišča ob upoštevanju morebitnih razlik v dejanskem ali pravnem stanju prenosljiva na ta primer (v tem smislu glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 6. decembra 2001 v zadevi Emesa Sugar proti Svetu, T-43/98, Recueil, str. II-3519, točka 73). Ob morebitnih razlikah mora obravnavati vprašanje, ali te razlike povzročijo drugačno rešitev od tiste, ki jo je sprejelo Sodišče. Če takih razlik ni in če ena od strank vztraja pri utemeljitvi na tožbenih razlogih, enakih tistim, ki jih je zavrnilo že Sodišče, lahko Sodišče prve stopnje z obrazloženim sklepom zavrne te tožbene razloge kot očitno neutemeljene.

Temelj

40 Tožeča stranka je najprej predložila štiri tožbene razloge, ki so se nanašali, prvič, na obstoj napačno ugotovljenega dejanskega stanja, drugič, na neupoštevanje pojma državne pomoči, tretjič, na napačno uporabo pravila *de minimis* in, četrtič, na kršitev načela dobrega upravljanja.

41 Sodišče prve stopnje ugotavlja, da se je tožeča stranka v pripombah, predloženih po sodbi Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj, odpovedala tožbenemu razlogu v zvezi z napačno uporabo pravila *de minimis*.

42 Sodišče prve stopnje ugotavlja, da se prvi tožbeni razlog nanaša izključno na bencinske servise št. 230, 333, 347, 419, 454, 459 in 519. Ker je bila tožba v delu, ki se nanaša na te servise (glej točko 35 zgoraj), razglašena za nedopustno, je posledica te nedopustnosti tudi nedopustnost tega tožbenega razloga.

43 Zato je treba preizkusiti samo druga tožbena razloga, ki se nanašata, prvič, na neupoštevanje pojma državne pomoči in, drugič, na kršitev načela dobrega upravljanja.

Neupoštevanje pojma državne pomoči

– Trditve strank

44 Tožeča stranka trdi, da Komisija s tem, da je obstoj koristi zanjo, uporabo državnih sredstev in izkrivljanje konkurence štela kot dokazane, ni upoštevala pojma državne pomoči.

45 Priznava, da so upravitelji petih bencinskih servisov št. 127, 211, 371, 387 in 494, ki so njena last, in lastnik bencinskega servisa št. 483 z njo sklenili pogodbo o izključni dobavi s klavzulo o uravnavanju cen.

46 Tožeča stranka s prvim delom tožbenega razloga trdi, da je Komisija napačno razlagala njeno klavzulo o uravnavanju cen. Komisija bi morala v izpodbijani odločbi šteti, da je bila intervencija naftnih družb zaradi klavzul o upravljanju cen obvezna. Tožeča stranka trdi, da se sama popolnoma prosto odloča, ali bo intervenirala v korist upravljavca ali ne. Tako naj bi člen 6 njenega „Price management systeem“ (sistema upravljanja cen) predvideval pogoje, pod katerimi ima tožeča stranka „možnost“ prevzeti breme dela znižanja cen na črpalki. Poleg tega bi zadnji pododstavek tega člena predvideval, da lahko tožeča stranka v vsakem trenutku

„enostransko“ spremeni svojo klavzulo. Trdi, da prosto uporabi to klavzulo, če presodi, da je koristna za zaščito njenih gospodarskih interesov. Komisija naj bi torej napačno zatrjevala, da je bila tožeča stranka zavezana uporabiti ta sistem.

47 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj opusti splošne preudarke Sodišča v zvezi s klavzulami o uravnavanju cen in naj se ukvarja s posebno klavzulo tožeče stranke. Sicer pa je Sodišče v sodbi Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj, le navedlo, da je Komisija domnevala obstoj neposrednih pomoči naftnim družbam samo na obstoju pogodbenih klavzul. Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj od Komisije izrecno zahteva, naj predloži besedilo klavzul o uravnavanju cen, na katere se je opirala.

48 Tožeča stranka z drugim delom tožbenega razloga uveljavlja, da ni imela koristi od pomoči. Na podlagi svoje klavzule o uravnavanju cen naj bi šestim zadevnim bencinskim servisom prostovoljno dodelila različna nadomestila v skupnem znesku 1.083.058 NLG, kar naj bi potrjevali tudi dokumenti, priloženi k njeni vlogi. Namesto izjave, da je imela tožeča stranka korist od zadevne pomoči, bi bilo treba ugotoviti, da so zadevni bencinski servisi prejeli tako pomoč kot nadomestilo, ki ga je tožeča stranka predvidela s klavzulo o izvajanju. Tudi če bi bilo sklepanje Komisije pravilno, *quod non*, bi bilo nizozemske organe ob morebitnem delnem nadomestilu mogoče prisiliti le v to, da izterjajo del „dejanskega“ nadomestila.

49 Tožeča stranka zavrača sklepanje Komisije, da naj bi bile dejanske trditve nedopustne zato, ker niso bile navedene v upravnem postopku. Poudarja, da ta postopek poteka predvsem med Komisijo in zadevno državo članico. Druge zadevne

stranke bi prišle v poštev samo, če bi postale predmet posebne informacije, česar pa pri njej ni.

50 Tožeča stranka s tretjim delom tožbenega razloga trdi, da ker zadevna pomoč zanjo ni imela nobene posledice, naj v njenem primeru ne bi šlo za državno sredstvo. Poleg tega v takem primeru tudi ne bi bilo mogoče izkrivljanje konkurence, ker naj bi imeli tudi ob predpostavki, da je sklepanje Komisije pravilno, dobavitelji enake koristi, tako tisti na Nizozemskem kot njihove hčerinske družbe, ki delujejo v Nemčiji. Končno naj zaradi pravila *de minimis* ne bi bilo mogoče vplivati na trgovino med državami članicami.

51 Komisija se sklicuje na utemeljenost analize, ki jo je razvila izpodbijana odločba, kot jo je potrdila sodba Nizozemska proti Komisiji, točka 20zgoraj.

– Presoja Sodišča prve stopnje

52 Tožeča stranka s prvim delom tožbenega razloga v bistvu navaja, da njena klavzula o uravnavanju cen ni zavezujoča in naj torej ne bi ustrezala klavzuli, opisani v izpodbijani odločbi.

53 Predhodno je treba ugotoviti, da je Komisija za namene sprejetja izpodbijane odločbe zagotovo poznala klavzulo o uravnavanju cen tožeče stranke. Tako je bilo Komisiji na voljo 574 sporazumov o izključni dobavi, ki zadevne bencinske servise povezujejo z naftnimi družbami (uvodna izjava 7 izpodbijane odločbe) in ki običajno vključujejo klavzulo o uravnavanju cen. Poleg tega je bila v primeru tožeče stranke

njena klavzula predmet posebne omembe v izpodbijani odločbi (uvodne izjave 28, 31, 49 in 50). Poleg tega je Komisija k prilogi k odgovoru na tožbo priložila štiri pogodbe o izključni dobavi med tožečo stranko in določenimi od šestih bencinskih servisov, glede katerih je tožeča stranka priznala, da je z njimi sklenila klavzulo o uravnavanju cen (bencinski servisi št. 127, 211, 371 in 387). Zato ni treba ugoditi prošnji tožeče stranke, da naj Komisija predloži besedilo klavzul o uravnavanju cen, na katere se je opirala.

54 Komisija je v izpodbijani odločbi tako opisala klavzule o uravnavanju cen:

„Klavzula o uravnavanju cen večinoma določa, da naftna družba prevzame del stroškov znižanja cen, ki ga je upravljavec odobril črpalki, če je v skladu s pogoji notranjega in/ali mednarodnega trga začasna ali trajna prilagoditev teh znižanj zaželena ali nujna. Preden se izvede tako znižanje cene, je pogosto potrebno dogovarjanje med strankami“ (uvodna izjava 84 izpodbijane odločbe).

Menila je, da je ta klavzula „zavezovala dobavitelja, da trgovcu odobri vsaj delno nadomestilo za izgube, ki jih je utrpel zaradi […] zvišanja trošarin“ (uvodna izjava 85 izpodbijane odločbe). Sklenila je, da „z odobritvijo pomoči upravljavcem za nadomestitev izgub dobička, ki jih je povzročilo zvišanje trošarin na lahka olja na Nizozemskem, lahko štejemo, da je nizozemska vlada dejansko prevzela del ali vse obveznosti dobavitelja na podlagi [te klavzule]“ (uvodna izjava 85 izpodbijane odločbe).

55 Tako iz izpodbijane odločbe izhaja, da je bila klavzula o uravnavanju cen del pogodbenih obveznosti, ki povezuje bencinske servise in naftne družbe, vendar ne da bi bila ta klavzula nujna in/ali avtomatična.

56 Sodišče je v sodbi Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj, kljub trditvi tožeče stranke, da klavzule o uravnavanju cen večinoma ne ustvarjajo brezpogojne obveznosti za naftne družbe, da prispevajo k znižanjem cen na črpalkah (točka 57), sklenilo, da je bil učinek pomoči bencinskim servisom oprostiti naftne družbe njihove obveznosti, da prevzamejo vse stroške znižanja cen na črpalki, ki ga izvaja distributer, da bi se izognil izgubam tržnih deležev (točka 66), ali del teh stroškov. Iz tega izhaja, da je Sodišče menilo, da so bile klavzule o uravnavanju cen, ki jih je analizirala Komisija, zavezujoče, ne da bi Sodišče neposredno zavzelo stališče o brezpogojnosti te obveznosti.

57 Ta presoja se pridružuje tisti generalnega pravobranilca Légerja, ki je v sklepnih predlogih ob sodbi Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj (Recueil, str. I-5167), uporabil enako formulo kot Sodišče. Dokazal je utemeljenost te formule s tem, da je predstavil, da se mu je zdelo „zelo verjetno“, da bi ob neobstoju pomoči družbe na zahtevo svojih distributerjev uporabile klavzule o uravnavanju cen, da bi se izognile izgubi tržnih deležev (točka 129 sklepnih predlogov).

58 Dalje, treba je preizkusiti klavzulo tožeče stranke. Besedilo te klavzule o uravnavanju cen, imenovane „SPG“, ki ga je predložila tožeča stranka, določa:

„SGP daje [tožeči stranki] možnost, da pod pogoji, posebej določenimi [v nadaljevanju], prevzame del znižanja cen na črpalki, ki ga odobri koncesionar […]

Pogoji, pod katerimi mora [tožeča stranka] prevzeti deleže, navedene v preglednicah SGP, so:

a) Dejanska verjetnost izgube prometa.

b) Dejansko se je treba s [tožečo stranko] dobro posvetovati, to pomeni, da je [tožeča stranka] udeležena samo po posvetovanju z inšpektorjem [tožeče stranke], zadolženim za področje koncensionarja, in če se ta inšpektor strinja z udeležbo [tožeče stranke].

c) Koncesionar lahko zahteva udeležbo [tožeče stranke] samo potem, ko je bila ta pisno dokazana, glej prilogo.

[…]

[Tožeča stranka] ima v obdobju veljave pogodbe v vsakem trenutku pravico (v celoti ali delno) začasno enostransko spremeniti SGP.“

59 Iz tega izhaja, da si tožeča stranka pridržuje pravico, da ne uporabi svoje klavzule o uravnavanju cen. Tako je ta klavzula namenjena samo temu, da tožeči stranki daje „možnost“ nadomestiti del znižanja cen na črpalki. Prav tako samo pisen dokaz udeležbe tožeče stranke pri nadomestitvi znižanja cen na črpalki omogoča upravljavcu, da „zahteva“ uporabo te klavzule. Poleg tega dejstvo, da si tožeča stranka daje pravico enostransko spremeniti navedeno klavzulo, okrepi vtis, da ima

tožeča stranka nad njo popolno oblast. Iz tega v bistvenem izhaja, da je to klavzulo mogoče uporabiti samo s soglasjem tožeče stranke.

60 Vendar iz dokumentov, ki jih je predložila tožeča stranka, izhaja, da je vsaj v obdobju od 1. januarja do 15. oktobra 1997 uporabila klavzulo o uravnavanju cen v vseh pogodbah, v katerih je obstajala ta klavzula. Torej je tožeča stranka dejansko nameravala uporabiti klavzulo o uravnavanju cen.

61 Opozoriti je tudi treba, kot je priznala tožeča stranka, da njena klavzula zelo ustreza opisu iz uvodne izjave 84 izpodbijane odločbe. Poleg tega klavzula tožeče stranke to dejansko zavezuje, da dodeli vsaj delno nadomestilo za izgube, ki jih je sopogodbenik utrpel zaradi povišanja trošarin, kot ga Komisija predstavlja v uvodni izjavi 85 izpodbijane odločbe. Kot je tožeča stranka priznala na obravnavi, je res, da se klavzula o uravnavanju cen uporabi ob izgubi tržnih deležev, ki nastanejo zlasti zaradi zvišanja trošarin. To je tožeča stranka z izvajanjem te klavzule dokazala tudi v tem primeru. Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba klavzulo o uravnavanju cen tožeče stranke šteti kot obvezno v smislu izpodbijane odločbe.

62 Tako je torej Komisija glede klavzule tožeče stranke upravičeno sklepala, da „z odobritvijo pomoči upravljavcem za nadomestitev izgub dobička, ki jih je povzročilo zvišanje trošarin na lahka olja na Nizozemskem, lahko štejemo, da je nizozemska vlada dejansko prevzela del ali vse obveznosti dobavitelja na podlagi [te klavzule]“ (uvodna izjava 85 izpodbijane odločbe). Torej je Komisija bencinske servise št. 127, 211, 371, 387, 483 in 494 pravilno vpisala v člen 2(c) ali člen 2(d) izpodbijane odločbe in s tem tožečo stranko zavezala izterjavi pomoči.

63 Posledično je treba prvi del tega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljenega.

64 Tožeča stranka z drugim delom tožbenega razloga v bistvu zatrjuje, da osebno ni imela niti delne koristi od dodelitve subvencij zadevnim bencinskim servisom, ker je prostovoljno uporabila to klavzulo o uravnavanju cen.

65 Prvič, opozoriti je treba na ustaljeno sodno prakso, po kateri je treba zakonitost odločbe na področju državne pomoči presoditi glede na informacije, ki jih je imela Komisija ob njenem sprejetju (sodbi Sodišča Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj, točka 49, in z dne 14. septembra 2004 v zadevi Španija proti Komisiji, C-276/02, ZOdl., str. I-8091, točka 31).

66 Ne trdi se, da je bila Komisija ob sprejetju izpodbijane odločbe seznanjena z dejstvom, da je tožeča stranka kljub začasni ureditvi še naprej uporabljala klavzule o uravnavanju cen. Posledično, če to drži, to dejstvo ni tako, da bi lahko vplivalo na zakonitost izpodbijane odločbe.

67 Drugič, navesti je treba, da Komisija, ko je soočena s sistemom pomoči, kot je ta v tem primeru, na splošno niti ne more niti ni zavezana natančno ugotoviti zneska pomoči, ki ga prejme vsak posamezni upravičenec. Zato je posebne okoliščine, lastne kateremu od upravičencev do sistema pomoči, mogoče presoditi šele v fazi izterjave pomoči (v tem smislu glej sodbo Sodišča z dne 7. marca 2002 v zadevi Italija proti Komisiji, C-310/99, Recueil, str. I-2289, točke od 89 do 91 in navedena sodna praksa). Ta pristop je v tem primeru potrdilo Sodišče v sodbi Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj, v kateri je menilo, da „obveznost države članice izračunati natančen znesek pomoči, ki ga je treba izterjati, zlasti če je ta izračun – kot v tem primeru, v katerem gre za veliko bencinskih servisov – odvisen od informacij, ki jih ni sporočila Komisiji, spada v širši okvir obveznosti lojalnega sodelovanja, ki

medsebojno povezuje Komisijo in države članice pri izvajanju pravil Pogodbe na področju državnih pomoči“ (točka 91).

68 Zato pod predpostavko, da so dejstva, ki jih zatrjuje tožeča stranka, točna, ne bi bilo mogoče vplivati na zakonitost izpodbijane odločbe, ampak samo na načine izterjave pomoči. V skladu z ustaljeno sodno prakso „je treba ob neobstoju določb Skupnosti na tem področju izterjavo pomoči, ki je razglašena za nezdružljivo s skupnim trgom, izvesti v skladu z načini, ki jih predvideva nacionalno pravo“ (glej sodbo Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj, točka 90, in zgoraj navedeno sodno prakso). Spor glede tega izvrševanja je odvisen samo od nacionalnega sodišča (v tem smislu glej sklep Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi Sicilcassa in drugi, C-297/01, Recueil, str. I-7849, točki 41 in 42, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 8. junija 1995 v zadevi Siemens proti Komisiji, T-459/93, Recueil, str. II-1675, točka 104).

69 Če je, kot v tem primeru, država članica uveljavljala težave pri izvrševanju odločbe Komisije na področju pomoči in je te težave razrešila v okviru lojalnega sodelovanja s Komisijo, ostanejo izvedbeni ukrepi, ki jih je končno sprejela država članica, v pristojnosti nacionalnega sodišča. Tako je tudi, ko je Komisija dala odobritev izvedbi, ki jo je predlagala zadevna država članica. Ta odobritev, ob upoštevanju izvedbenih težav, na katere je naletela ta država članica, izraža samo mnenje Komisije glede sprejemljivosti te izvedbe za Skupnost, vendar v ničemer ne spremeni odgovornosti zadevne države članice v zvezi z označitvijo in načinom razrešitve teh težav. Če bi moral pred to odobritvijo obstajati spor v zvezi z izterjavo pomoči, zlasti ob upoštevanju dejanskih ugotovitev, vsebovanih v izpodbijani odločbi, ali ob upoštevanju natančne količinske opredelitve dejanske koristi pred njeno izterjavo, bi bila dolžnost nacionalnega sodišča, da z uporabo nacionalnih pravil razreši te stalne izvedbene težave pri izpodbijani odločbi in, če je potrebno, glede na te stalne težave, pri čemer bi upošteval odobritev Komisije. Ob dvomu ima nacionalno sodišče vedno možnost, da na podlagi načela lojalnega sodelovanja vpraša Komisijo (v tem smislu glej sodbo Sodišča z dne 11. julija 1996 v zadevi SFEI in drugi, C-39/94, Recueil, str. I-3547, točki 49 in 50 in navedena sodna praksa, ter po analogiji sodbo Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj, točki 91 in 92) ali da

Sodišču postavi vprašanje za predhodno odločanje (glej sodbo Siemens proti Komisiji, točka 68 zgoraj, točka 104 in navedena sodna praksa).

70 Zato je treba drugi del tega tožbenega razloga zavrniti kot neučinkovitega.

71 Tožeča stranka s tretjim tožbenim razlogom trdi, da pomoč ni povzročila nobenega izkrivljanja konkurence in da ni vplivala na trgovino med državami članicami, zlasti zaradi pravila *de minimis*.

72 Te trditve so bile Sodišču predložene v zadevi, v kateri je bila izrečena sodba Nizozemska proti Komisiji, točka 20 zgoraj (točka 30, *in fine*). Sodišče jih je s sklicevanjem na točke od 60 do 66 sodbe v celoti zavrnilo (točke od 37 do 39), zlasti glede take naftne družbe, kot je tožeča stranka. Sodišče je presodilo, da je bila pomoč zaradi povišanja cen goriv, ki je sledilo zvišanju trošarin na Nizozemskem, namenjeno izogibanju temu, da bi bencinski servisi, ki so v bližini nemške meje, utrpeli znižanje prometa, ob upoštevanju konkurenčnejših tarif, ki jih izvajajo v Nemčiji (točka 63). Dodalo je, da so tak cilj zasledovale tudi klavzule o uravnavanju cen (točka 64). Ugotovilo je, da so pomoči, ki so bile plačane bencinskim servisom, povezanim z naftnimi družbami s klavzulami o uravnavanju cen, povzročile gospodarske posledice za zadevne družbe, ker je bila njihova posledica v vsakem primeru oprostitev obveznosti teh podjetij, da prevzamejo vse stroške znižanja cen na črpalki, ki ga izvaja distributer, da bi se izognil izgubam tržnih deležev, ali del teh stroškov. Iz tega je sklenilo, da je začasna ureditev pomenila pomoč v korist naftnim družbam, ker je bila njena posledica zmanjšanje bremen, ki bi v prizadevanju po ohranitvi konkurenčnega položaja glede na razvoj notranjega ali mednarodnega trga navadno obremenila proračun spornih družb (točka 66).

73 Iz tega jasno izhaja, da je zadevna pomoč po mnenju Sodišča predvsem pri naftnih družbah povzročila izkrivljanja konkurence in vplivala na trgovino med državami članicami.

74 Tožeča stranka torej ni predložila nobenega posebnega dokaza, ki bi lahko, zlasti ob upoštevanju njenega osebnega stališča, v njenem primeru ovrgel splošno presojo Sodišča.

75 Sodišče prve stopnje zato ugotavlja, da je izpodbijana odločba veljavna, ker ugotavlja izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino med državami članicami. Posledično je treba tretji del tega tožbenega razloga zavrniti kot očitno neutemeljenega.

76 Ker so bili vsi deli tega tožbenega razloga zavrnjeni, je treba navedeni tožbeni razlog v celoti zavrniti.

Tožbeni razlog v zvezi s kršitvijo načela dobrega upravljanja

– Trditve strank

77 Tožeča stranka s tem tožbenim razlogom navaja, da je Komisija kršila splošno načelo dobrega upravljanja, ker je opustila obveščanje zainteresiranih strank o ukrepih, ki jih je nameravala sprejeti zoper njih, in ker jim ni ponudila možnosti, da sporočijo svoje stališče. Uveljavlja sodno prakso, v skladu s katero naj bi spoštovanje pravic obrambe v vsakem postopku, sproženem zoper osebo, ki lahko pripelje do akta

v njeno škodo, pomenilo temeljno načelo prava Skupnosti in ga je treba zagotoviti celo ob neobstoju vsake ureditve o zadevnem postopku (sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. decembra 1994 v zadevi Lisrestal in drugi proti Komisiji, T-450/93, Recueil, str. II-1177, točka 42).

78 Tožeči stranki naj bi bila naložena vrnitev zadevne pomoči nizozemski državi, ona pa naj ne bi bila vnaprej obveščena o tej obveznosti. Po eni strani naj ne bi bila udeležena v upravnem postopku na nacionalni ravni. To naj bi kazalo na to, da je nizozemski organi niso šteli za upravičenko do pomoči. Po drugi strani se Komisija med tem postopkom nikakor ni obrnila na naftne družbe. Obvestilo o odprtju postopka – ki podrobneje navaja, da „Komisija ne more izključiti, da so naftne družbe neposredne upravičenke do pomoči“ – naj bi bilo preveč nedoločno, da bi ga bilo mogoče šteti kot poziv k uveljavljanju stališča. Tožeča stranka poudarja, da je obvestilo spomnilo samo na dejstvo, da bi lahko bila posledica lastništva zadevnih bencinskih servisov taka, da bi se zadevne naftne družbe štele za „upravičenke“ do pomoči in bi jo torej morale vrniti. Če bi si lahko zamislili tak mehanizem, bi izpodbijana odločba temeljila na povsem novem dokazu, in sicer na klavzulah o uravnavanju cen. Tožeča stranka pa naj ne bi imela priložnosti predstaviti svojega stališča glede tega.

79 Komisija meni, da zadostuje opozorilo, da je tožeča stranka predložila pripombe med upravnim postopkom, zlasti z navedbo dejstva, da so bencinski servisi od nje zahtevali povečanje svojega obsega, in je sama Komisiji poslala svojo tipsko pogodbo, ki je vsebovala njeno klavzulo o uravnavanju cen. Danes bi bilo nasprotujoče meniti, da Komisija ne bi smela uporabiti tega dokaza, ker bi morala glede tega prej zaslišati tožečo stranko. Tožeča stranka naj bi torej popolnoma poznala razmere v zadevi. Komisija poudarja tudi to, da je morala 20. januarja 1999 zoper nizozemske organe sprejeti odredbo, da bi dobila dodatne informacije o klavzulah o uravnavanju cen.

– Presoja Sodišča prve stopnje

80 Najprej je treba spomniti, da se upravni postopek na področju državnih pomoči odpre samo zoper zadevno državo članico (sodba Sodišča z dne 24. septembra 2002 v združenih zadevah Falck in Acciaierie di Bolzano proti Komisiji, C-74/00 P in C-75/00 P, Recueil, str. I-7869, točka 81). Samo podjetja, ki so upravičenci do pomoči, se štejejo kot zainteresirane stranke v tem postopku (sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. marca 2003 v združenih zadevah Westdeutsche Landesbank Girozentrale in Land Nordrhein-Westfalen proti Komisiji, T-228/99 in T-233/99, Recueil, str. II-435, točka 122). Zato se zainteresirane stranke nikakor ne morejo sklicevati na pravice obrambe, priznane osebam, zoper katere je odprt postopek, temveč imajo samo pravico, da so povezane z upravnim postopkom v ustreznem okviru, ki upošteva okoliščine posameznega primera (zgoraj navedena sodba Falck in Acciaierie di Bolzano proti Komisiji, točka 83, in sodba Sodišča prve stopnje z dne 25. junija 1998 v združenih zadevah British Airways in drugi in British Midland Airways proti Komisiji, T-371/94 in T-394/94, Recueil, str. II-2405, točka 60).

81 Na podlagi člena 88(2) ES ima Komisija nalogo, da med formalno preiskavo pozove zainteresirane stranke, naj predložijo pripombe. Glede te naloge, v skladu z ustaljeno sodno prakso pomeni objava obvestila v Uradnem listu ustrezno sredstvo sporočanja vsem zainteresiranim strankam o odprtju postopka (sodba Sodišča z dne 14. novembra 1984 v zadevi Intermills proti Komisiji, 323/82, Recueil, str. 3809, točka 17) in „to obvestilo je namenjeno izključno temu, da se od zainteresiranih strank pridobijo vse informacije, namenjene dajanju pojasnil Komisiji pri njenih prihodnjih dejanjih“ (sodbi Sodišča z dne 12. julija 1973 v zadevi Komisija proti Nemčiji, 70/72, Recueil, str. 813, točka 19, in Sodišča prve stopnje z dne 22. oktobra 1996 v zadevi Skibsværftsforeningen in drugi proti Komisiji, T-266/94, Recueil, str. II-1399, točka 256).

82 Posledično se tožeča stranka ne more sklicevati na kršitev načela dobrega upravljanja, ker Komisija ni osebno prosila za pripombe tožeče stranke v zvezi s postopkom preiskave pomoči.

83 Nasprotno, res je, da je obveznost Komisije, da zainteresiranim strankam koristno omogoči, da predložijo pripombe v okviru formalnega postopka preiskave na področju državne pomoči (sodba Falck in Acciaierie di Bolzano proti Komisiji, točka 80 zgoraj, točka 170, in sodba Sodišča prve stopnje z dne 14. januarja 2004 v zadevi Fleuren Compost proti Komisiji, T-109/01, Recueil, str. II-127, točki 45 in 46).

84 Tožeča stranka glede tega trdi, da je bilo obvestilo o odprtju postopka preveč nedoločno, da bi se kot naftna družba lahko štela za zainteresirano stranko.

85 Predhodno je treba opozoriti, da mora Komisija odpreti formalni postopek preiskave, če ima potem, ko si je priskrbela informacije zainteresiranih strank, resne dvome o združljivosti zadevnega finančnega ukrepa s skupnim trgom. Iz tega izhaja, da Komisija v obvestilu v zvezi z odprtjem tega postopka ne more biti zavezana k predložitvi analize, ki vodi do zadevne pomoči. Nasprotno, nujno je, da Komisija zadostno opredeli okvir preiskave, da ne bi pravica zainteresiranih strank, da predložijo pripombe, izgubila pomena.

86 V tem primeru je Komisija v odločbi o odprtju formalnega postopka preiskave, s katerim je predvsem pozvala zainteresirane stranke k predložitvi pripomb, predstavila, da za naftne družbe ni izključeno, da se te družbe štejejo za upravičenke do pomoči in da bi jo morale morebiti vrniti. Komisija je to možnost utemeljila z dejstvom, da je bila svoboda neodvisnih upravljavcev v tej točki lahko omejena s sporazumi o izključni dobavi ali najemu (dejanski nadzor) in da jih je bilo treba dejansko šteti, kot da spadajo v kategorijo trgovcev, zaposlenih v naftni družbi, in sicer tistih, ki ne nosijo tveganj, povezanih z upravljanjem bencinskih servisov (sedma in osma uvodna izjava obvestila).

87 Seveda je treba priznati, da se je Komisija v izpodbijani odločbi odrekla prepričanju o dejanskem nadzoru naftnih družb nad bencinskimi servisi s sporazumi o izključni dobavi, s katerim je utemeljevala dvome v sklepu o odprtju postopka (uvodna izjava 75 izpodbijane odločbe). Prav tako v tem sklepu o odprtju ni izpostavila okoliščine, da sam obstoj klavzule o uravnavanju cen zadostuje za to, da se naftne družbe štejejo za dejanske upravičenke do pomoči. Torej bi tožeča stranka težko zavzela stališče o tem. Vendar iz navedenega sklepa o odprtju izhaja, da Komisija v tej fazi razglabljanja in glede na malo dokazov, ki jih je imela na voljo, še ni označila tega posebnega mehanizma za prenos koristi od pomoči.

88 Nasprotno, Komisija je v fazi obvestila koristno predstavila vprašanja v zvezi z dejanskim upravičencem do pomoči, zlasti ob upoštevanju nadzora, ki ga naftne družbe izvajajo s pogodbami o izključni dobavi. Čeprav so bila ta vprašanja v tej zgodnji fazi razglabljanja Komisije v bistvu usmerjena v neodvisnost bencinskih servisov glede njihove razvrstitve v kategorijo bencinskih servisov Co/Co, to ne spremeni dejstva, da je bil v obvestilu prisoten temeljni koncept, po katerem so bile naftne družbe ob upoštevanju pogodb o izključni dobavi lahko dejanske upravičenke do pomoči.

89 Sicer pa je treba ugotoviti, da je tožeča stranka dovolj primerno razumela ta koncept, po eni strani s tem, da je zagotovila Komisiji svoje tipske pogodbe in klavzule o uravnavanju cen, po drugi strani pa s tem, da jo je obvestila o tem, da šteje pomoč kot nujno, ker so bencinski servisi od nje zahtevali povečanje svojega obsega. Protislovno, kakovost poseganja tožeče stranke, ki je zagotovila klavzulo o uravnavanju cen, dokazuje, da je razumela, kateri bistveni dokazi bi se lahko upoštevali za sprejetje končne odločbe. Dejstvo, da je Komisija uporabila zlasti dokaze, ki jih je tožeča stranka zagotovila v podporo razlogom, ki vodijo do ugotovitve, da je zavezana za vrnitev pomoči, je v skladu s smislom formalnega postopka preiskave, ki zainteresiranim strankam daje vlogo vira informacij Komisije.

90 Zato je treba zavrniti trditev tožeče stranke, predloženo na obravnavi, da njeno posredovanje pri Komisiji nikakor ne pomeni udeležbe v formalnem postopku preiskave pomoči. Zadostuje ugotovitev, da je tožeča stranka po objavi obvestila o nameri za odprtje formalnega postopka preiskave Komisiji neposredno zagotovila posebej upoštevne pripombe v zvezi s pomočjo, ki je bila predmet preiskave. To posredovanje tožeče stranke je torej treba *de facto*, če ne *de jure*, šteti kot udeležbo zainteresirane stranke v formalnem postopku preiskave.

91 Zato Komisija nikakor ni kršila načela dobrega upravljanja in je v okviru razpoložljivih sredstev pravilno opravila nalogo omogočanja zainteresiranim strankam, da v formalnem postopku preiskave pomoči koristno predložijo pripombe.

92 Ob upoštevanju zgoraj navedenega se ta tožbeni razlog zavrne kot neutemeljen.

Stroški

93 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Tožeča stranka s predlogi ni uspela, zato se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

94 V skladu s členom 87(4), prvi pododstavek, tega poslovnika države članice, ki so intervenirale v postopku, nosijo svoje stroške. Kraljevina Nizozemska tako nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (drugi razširjeni senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Tožeča stranka nosi svoje stroške in stroške Komisije.

3. Kraljevina Nizozemska nosi svoje stroške.

Pirrung Meij Forwood

Pelikánová Papasavvas

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 31. maja 2006.

Sodni tajnik Predsednik

E. Coulon J. Pirrung